

ת"פ 55185/05/20 - מדינת ישראל נגד מאיר כשכש

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 55185-05-20 מדינת ישראל נ' כשכש

לפני כבוד השופט עלאא מסארווה

המאשימה

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד לינור מימון והמתמחה ליטל שירי

נגד

הנאשמים

מאיר כשכש

ע"י ב"כ עו"ד טלי חזום

גזר דין

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב האישום מתוקן, בתיק שבכותרת ובתיק אותו ראה לצרף ובמסגרת הסכמה דיונית, כדלקמן:

בהתאם לעובדות, במשך תקופה של כחודשיים, סיפק הנאשם סמים מסוכנים מסוג קנבוס וחשיש, באמצעות יישומון ה"טלגרם" מספר רב של מועדים, במשקל כולל של 189.95 גרם נטו ובסכום כולל של 9,200 ₪. כמו כן, החזיק הנאשם בתקופה זו סמים מסוכנים מסוג קנבוס וחשיש במשקל כולל של 122.5 גרם נטו. באישום נוסף בתיק זה, הנאשם ברח באמצעות רכב מרכב משטרתי, תוך נסיעה כנגד כיוון התנועה.

על יסוד האמור, הנאשם הורשע בעבירות של החזקת סמים לצריכה עצמית לפי סעיף 7(א) + 7(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים (נ"ח) תשל"ג-1973. סחר והספקה בסמים מסוכנים (9 עבירות) לפי סעיף 13 + 19א לחוק, החזקת סמים שלא לצריכה עצמית (2 עבירות) לפי סעיף 7(א) + 7(ג) רישא לחוק, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, עבירה לפי סעיף 275 לחוק העונשין.

תסקירי שירות המבחן

מתסקיר שירות המבחן מיום 6.12.21, עולה כי הנאשם בן 28, עוסק בתחום המזון כ-12 שנים, בעל עבר פלילי. הנאשם מבטא הבנה ראשונית לבחירותיו ומעוניין בשינוי אורח חייו. כמו כן, מביע חרטה על מעשיו ומבין את השלכותיהם. הנאשם הציג רישיון לשימוש בקנאביס רפואי, ונמנע משימוש באלכוהול. הנאשם התקשה במסירת בדיקת שתן, שלל נזקקות טיפולית בתחום ההתמכרויות אך מביע מוטיבציה להשתתף בהליך טיפולי. על כן, שירות המבחן ממליץ על דחייה של 3 חודשים.

מתסקיר משלים מיום 7.3.22 עולה כי הנאשם משתף פעולה באופן מלא עם ההליך הטיפולי ושירות המבחן, וניכר כי נעזר בקבוצה על מנת לבחון את התנהגותו. כנגד הנאשם לא נפתחו תיקי מב"ד נוספים. עם זאת, הנאשם מפגין עמדות אמביוולנטיות באשר לשימוש בסמים. עוד עלה כי חל שיפור ביכולת של הנאשם להבין השלכות מעשיו. הנאשם גילה מחויבות לטיפול בקבוצה בשירות המבחן, מפגין יחס אכפתי כלפי המשתתפים האחרים, משתף ברצונו להתרחק מהחברה השולית, מתעמק בתכנים הקשורים במשפחתו ונעזר בקבוצה על מנת להתבונן באופן ביקורתי על התנהגותו בעבר. על כן, ולמרות חומרת העבירות בהן הורשע, שירות המבחן ממליץ על מאסר שירוצה בעבודות שירות, לצד הטלת צו מבחן.

מתסקיר משלים מיום 2.10.22 עולה כי הנאשם ממשיך לשתף פעולה עם שירות המבחן וההליך הטיפולי, ושומר על יציבות בתחום התעסוקתי והזוגי. בתקופת הדחייה הוגש כנגד הנאשם כתב אישום בגין הפרת הוראה חוקית והחזקה/שימוש בסמים שלא לצריכה עצמית משנת 2021.

למרות האמור, שירות המבחן חזר והדגיש שהנאשם ממשיך בשיתוף פעולה מלא, משתף בכנות, מגלה יחס אכפתי ורצינות ביחס לטיפול. הנאשם ממשיך להתמקד בעבודה ובחיים הזוגיים, ממעט בבילויים חברתיים ועורך מאמצים לניהול קשרים חברתיים מיטיבים יותר.

שירות המבחן ציין שהנאשם "מצוי בעיצומו של תהליך שינוי משמעותי..."

על כן, שירות המבחן חוזר על המלצתו לעבודות שירות וצו מבחן למשך שנה. שירות המבחן ממליץ להימנע מהטלת עונש מאסר בפועל ממש.

חוות דעת ממונה

הנאשם נמצא כשיר לריצוי עונש מסוג מאסר בעבודות שירות (במגבלות).

דין והכרעה:

מתחם אחד לאירועים שונים

כתב האישום המתוקן בעניינו של הנאשם כולל מספר רב של "תתי אירועים", אך הפריטים השונים מתנקזים ומתכנסים כולם לתוך סיפור מרכזי אחד והוא פעילות פלילית ענפה לממכר סמים, שסיפק סמים לפי דרישה, ללקוחות מזדמנים. אין הצדקה לפיצול סיפור המעשה לאירועים רבים וזהים, והרי מדובר בפעילות שיטתית המהווה מסכת אחת. אף עבירות ההחזקות קשורות קשר הדוק לעבירות הסחר. לפיכך, אתייחס לכתב האישום על אישומיו השונים כאירוע אחד כולל.

המתחם הכולל לוקח בחשבון המרכיבים השונים של האישומים השונים, לרבות עבירות הסחר והספקת הסמים, בחלק מהמקרים לקטינים, בצל הכמויות המשמעותיות, שיטת הביצוע (באמצעות אפליקציה ולכל דורש).

מתחם העונש ההולם:

בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, יש לקבוע, בטרם קביעת העונש המתאים, מתחם עונש הולם למעשה העבירה בהתאם לעקרון ההלימה ותוך התחשבות במידת הפגיעה בערך החברתי, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

אשר לערכים המוגנים, ציינתי, במקרים דומים, שהחזקת סמים בכמות מסחרית וסחר בהם, הן עבירות חמורות. העונש המרבי בצד עבירות אלו מהווה אינדיקציה ברורה לחומרתן. עבירות אלו, המבוצעות לרוב מתוך כסף ורצון לגריפת רווחים קלים, פוגעות בשלום הציבור ובריאותו, לצד פגיעתן בערך שלטון החוק. גם כאשר מדובר בסמים הנחשבים "לסמים קלים", המדובר בחלק מאותו נגע סמים שפשה בחברה וחייב את המערכת המשפטית, כך לפי פסיקת בית המשפט העליון, להתגייס "למלחמת חורמה" בו. המדובר בפעילות בלתי חוקית המתבצעת בסתר ובמחשכים, ומכאן שהיא מהווה כביצה עבריינית השואבת לתוכה עבריינות מסוגים שונים.

בחינת מדיניות הענישה הנהוגת מעלה כי במקרים דומים הוטלו על נאשמים עונשים, החל מ-15 חודשי מאסר בפועל ועד 32 חודשי מאסר. בקביעה זו התבססתי על הפסיקה שהגישו לעיוני הצדדים וכן פסיקה נוספת כפי שיפורט מיד.

עוד לקחתי בחשבון בקביעת המתחם את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה לרבות: כמויות הסמים הגדולות, סכומי הכסף המשמעותיים, המכירה לכל דורש, חלקים בגירים, וחלקם אף קטינים, כשהנאשם לא בוחל באמצעים כדי לבצע העבירות ואף פועל בפראות נגד שוטרים (אישום 5) שהבחינו בעסקת סמים שביצע. כל זאת, תוך שיטתיות בדרך של שימוש ביישומון 'טלגרם' לצורך הפצת סמים.

הענישה הנהוגה

בתיק ת"פ (רמ') 50774-11-15 משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נ' נוי אורסולה (2017), שנסיבותיו דומות, מבחינת ריבוי העבירות וגיוון העבירות (אם כי בכמויות קטנות יותר), לרבות ריבוי עבירות סחר, אף לקטינים, ועבירות של החזקת סמים וכן גידול סמים, נקבע, בגישה מקלה יחסית, מתחם שמתחיל ממאסר בפועל שניתן לריצוי בעבודות שירות, עונש שהוטל על הנאשם בסופו של דבר. בית המשפט השלום (כב' השופט ע' קובו) הוסיף:

"במקרה דנן, ככל שהיה נקבע מתחם עונש הולם שהרף התחתון שלו הינו של מאסר בכליאה ממש, ברי שהיה בשיקול השיקומי כדי להצדיק סטייה מן המתחם לקולא. במקרה דנן סבורני כי קיים סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם. זאת נוכח

גילו הצעיר של הנאשם וכן התלות שפיתח בסמים".

לציין שערעור המדינה על קולת העונש נדחה לאחר שהנאשם התמיד בתהליך השיקומי והתקבל בעניינו תסקיר חיובי גם בבית המשפט המחוזי, ובית המשפט המחוזי הדגיש שאין בדחיית הערעור כדי ללמד על מדיניות הענישה.

ברע"פ 1504/10 פלג נגד מדינת ישראל (2010) נדונה שאלת עונשו של מי שהורשע ב- 16 עבירות סחר בסמים ועבירת החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, ובית המשפט גזר עליו 18 חודשי מאסר. הבקשה לרשות ערעור נדחתה תוך שבית המשפט ציין: "...אופיין של העבירות אותן ביצע המבקש ומספרן, והעובדה שהוא נמנה על אלה המפצים את נגע הסמים על ידי סחר בו, חייבו את כליאתו לתקופה ממושכת תוך העדפת האינטרס הציבורי על זה האישי".

ברע"פ 1626/12 וברע"פ 5712/16 וחרף נסיבות אישיות מקלות (גיל צעיר והעדר עבר פלילי) נדחו בקשות לרשות ערעור תוך אישור עונשי מאסר (בני 8 ו- 9 חודשים) בגין הרשעה בארבעה אירועי סחר בסמים.

ברע"פ 5698/17 ליפצר נגד מדינת ישראל (2017) נדון עניינו של נאשם שהורשע ב- 15 אישומים בגין עבירות סמים ונגזרו עליו 30 חודשי מאסר. בקשת רשות ערעור נדחתה בעניינו, תוך שבית המשפט העליון ציין: "לא ניתן להקל ראש בחומרת העבירות שביצע המבקש, שעה שסחר בסמים במספר הזדמנויות, עם ציבור לקוחות לא קטן, גם אם אין מדובר בנסיבות העומדות ברף חומרה גבוה במיוחד".

בעפ"ג (מחוזי מרכז) 56241-03-19 בואהרון נגד מדינת ישראל (2019), נדחה ערעור של הנאשם נגד חומרת העונש (17 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית) שהוטל עליו בגין הרשעתו ב- 20 אישומים של סחר בסם מסוג קנאביס ב- 32 הזדמנויות ל- 17 קונים. בית המשפט המחוזי קבע כי המדובר בעונש מידתי ומתון שבוודאי אינו מצדיק התערבות ערכאת הערעור.

בעפ"ג (מחוזי מרכז) 8771-01-19 טל בכרטן נגד מדינת ישראל (2019) נדונה שאלת מתחם העונש ההולם למי שהורשע בתיווך בסמים, ב- 34 מקרים שונים, ל- 11 אנשים, כמות מצטברת של 271 גר' מסוג קנביס, בתמורה מצטברת של 26,580 ₪. בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור וקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 18 ל- 36 חודשי מאסר. באותו עניין מצא בית המשפט לסטות ממתחם העונש משיקולי שיקום וגזר על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל.

ברע"פ 8695/19 אריק פסו נגד מדינת ישראל (2020) נדחתה בקשה לרשות ערעור בעניינו של מי שהורשעה ב- 29 אישומים של סחר בסמים וכן בעבירה של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית והחזקת כלים להכנת סמים. במשך 3 חודשים בשנת 2018 מכר הנאשם שם ל- 29 אנשים שונים סמים מסוג קנביס. בסך הכל מכר הנאשם בכ- 53 הזדמנויות כ- 178 גר' וקיבל תמורתם כ- 16500 ₪. בית המשפט המחוזי החמיר בעונשו של הנאש וגזר עליו 28 חודשי מאסר (תחת 18 חודשי מאסר שנגזרו בבית משפט השלום). בית המשפט העליון דחה את הבקשה לאחר שקבע שלאור היקף העבירות שבוצעו תוך ניהול מערך אספקה מורכב, העונש אינו סוטה ממדיניות הענישה.

ראו גם: (הפסיקה שהוגשה על ידי התביעה) רע"פ 4687/15 אייל פלג נגד מדינת ישראל (2015), רע"פ 5712/16 אייזנבאך נגד מדינת ישראל (2016), רע"פ 6401/18 אביעד ספיר נגד מדינת ישראל (2018).

לאור כלל האמור לעיל סבורני כי מתחם העונש ההולם נע בין 15-32 חודשי מאסר בפועל.

סטייה מהמתחם לקולא משיקולי שיקום

לפי סעיף 40 לחוק העונשין התשל"ז-1970:

(א) קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969.

(ב) היו מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם בעלי חומרה יתרה, לא יחרוג בית המשפט ממתחם העונש ההולם, כאמור בסעיף קטן (א), אף אם הנאשם השתקם או אם יש סיכוי של ממש שישתקם, אלא בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, לאחר שבית המשפט שוכנע שהן גוברות על הצורך לקבוע את העונש במתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה, ופירט זאת בגזר הדין.

בע"פ 6637/17 קרנדל נגד מדינת ישראל (להלן: קרנדל), הדגיש בית המשפט העליון את חשיבות שיקול השיקום בענישה. נקבע כי במקרים המתאימים יינתן לשיקול השיקום מעמד בכורה, וכי על בית המשפט לבחון האם הנאשם השתקם בפועל או שיש סיכוי של ממש לשיקומו. בהתקיים אחת משתי חלופות אלו, ניתן לסטות ממתחם העונש.

"במישור הפורמאלי, הבסיס לתשובה מצוי בסעיף 40ד(א) לחוק העונשין ... סעיף זה נותן בכורה, בהתקיים הנסיבות הקבועות בו, לשיקולי שיקום על פני עקרון ההלימה, שברגיל מנחה את גזירת העונש". [פסקה 19].

הפסיקה דנה בשאלה באילו נסיבות יכיר בית המשפט בקיומו של שיקום או סיכוי של ממש לשיקום באופן שיצדיק חריגה ממתחם העונש. בע"פ קרנדל הנ"ל ניסה בית המשפט העליון לשרטט בקווים כללים מהם הקריטריונים לשיקום שיצדיק חריגה מהמתחם. נפסק (כב' השופטת ברק-ארז):

"בקווים כלליים ניתן להצביע על כך שהפעלת הסמכות בסעיף 40ד אינה מוגבלת לעבירות קלות בלבד.... במקרים קודמים שבהם נדרש בית המשפט להעריך את סיכויי השיקום במסגרת סעיף 40ד לחוק העונשין הובאו בחשבון, בין היתר, השיקולים המרכזיים הבאים: המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה...

חשוב להבהיר: אין מדובר ברשימה ממצה של שיקולים, והתקיימותו של שיקול זה או אחר אינה מצדיקה בהכרח חריגה ממתחם העונש משיקולי שיקום. טעם עיקרי לכך הוא שחלק מהשיקולים שהוזכרו לעיל מובאים ברגיל בחשבון במסגרת קביעת העונש בתוך המתחם (ראו: סעיף 40א לחוק העונשין). עם זאת, ומבלי לקבוע מסמרות, ניתן לציין ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של תהליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א)."

[פסקה 24 ואילך]

להבנתי, סטייה ממתחם העונש הראוי וההולם, משיקולי שיקום, תיעשה כאשר השיקום עומד בשני קריטריונים: האחד, עוצמת השיקום - בהיבט הצלחתו או סיכויי הצלחתו הצפויים - היא גבוהה. השני, השיקום רלוונטי לעבירות בהן הורשע במובן זה שמתקיים קשר ומתאם בין השיקום לבין הסיבות לביצוע העבירה.

במקרה דנן:

מרכיבי השיקום עליהם התבססו שירות המבחן וההגנה בעקבותיו, רבים ובין השאר:

עריכת שינוי לראשונה בחייו והתנתקות מסביבה עבריינית; והשתלבות בתהליך טיפולי במסגרת שירות המבחן; שינוי בעמדותיו, הכרה והפנמה והתבוננות ביקורתית על אורחות חייו בעבר; קבלת רישיון לקנביס רפואי; יציבות תעסוקתית; מעגל תמיכה משפחתית.

לאחר ששמעתי את הנאשם, בני משפחתו, בת זוגו, אמו ובן זוגה, לאחר שעיינתי בתסקירים השונים שהוגשו, לאחר ששמעתי את הנאשם, ואת ב"כ הצדדים, הגעתי למסקנה שמדובר במקרה מתאים שמצדיק סטייה מהמתחם משיקולי שיקום.

אפתח בכך שעל רקע חומרת העבירות כפי שהן עולות מכתב האישום המתוקן בתיק המרכזי, בחנתי את הטענה לשיקום בקפדנות ואף בחשדנות.

עיון מדוקדק בתסקירים מלמד על השינוי המשמעותי שעבר הנאשם בחייו. מצאתי שמגמת השיפור אצל הנאשם עלתה מתסקיר לתסקיר משלים.

לאחר שהתקבל התסקיר הראשון (שכלל המלצה לדחות את הדיון), "סברתי תחילה שקיים קושי בפתיחה בתהליך של קבלת תסקירים משלימים לנוכח הדיווח הראשוני משירות המבחן", ואולם לנוכח סיבות שונות שפורטו בהחלטה מיום 8.12.21, ובפרט ההתרשמות מקיומה של מוטיבציה ראשונית ושיתוף פעולה חיובי עם שירות המבחן, הוריתי על דחיית מועד הדיון לצורך קבלת תסקיר משלים כמומלץ.

התסקיר השני, הצביע על מגמת שינוי, וכבר בשלב זה שירות המבחן, תוך אימוץ גישה אופטימית בענייננו של הנאשם, המליץ על ענישה שיקומית, לאור השתלבות הנאשם בתהליך טיפולי.

על אף האמור, קיבלתי את עמדת התביעה ונמנעתי מזימון חוות דעת מהממונה על עבודות שירות (כפי שהמליץ השירות), וזאת לנוכח חומרת העבירות, אך ציינתי שלא ניתן להתעלם מהשתלבותו של הנאשם בתהליך טיפולי בשירות המבחן דחיתי את הדיון פעם נוספת תוך שציינתי כבר בשלב זה, שמתחם העונש ההולם מחייב ענישה בדמות מאסר בפועל וכי הסטייה ממנו תיעשה רק בהינתן תהליך שיקום משמעותי וממשי כנדרש בחוק.

מהתסקיר האחרון עולה תמונת המשך לאותו התרשמות, תמונה חיובית של המשך מחויבות להליך הטיפולי, וכי הנאשם נמצא בעיצומו של תהליך התבוננות פנימית מעמיקה וביקורתית לגבי אורחות חייו.

השינויים החיוביים, ועוד ברבדים עמוקים, מקבלים משנה תוקף על רקע עברו הפלילי הלא זניח (בעבירות אלימות ורכוש) של הנאשם וההיסטוריה העבריינית כפי שמפורטת בתסקיר הראשון. השוואת מצבו של הנאשם היום, לעומת מצבו בתקופות מוקדמות של חייו כמשתקף בתסקיר, עת התבוסס בביצה עבריינית מלמדות על שינוי משמעותי בחייו כשהוא נחלץ ממנה בכוחות עצמו, בסיועם המבורך של שירות המבחן ומשפחתו הקרובה, מובילה למסקנה שמדובר במקרה של סיכוי של ממש לשיקום.

התרשמותו של שירות המבחן המבוססת על אבחון מתמשך על פני תקופה ארוכה, משתלבת יפה עם התרשמותי מהנאשם ובני משפחתו.

בת זוגו של הנאשם, הגברת ירין מסילתי, תיארה שהנאשם "עבר שינוי מאוד גדול, הוא הבין הכרה, הוא עובד כל היום מהבוקר עד הערב, התחיל סוף סוף להיות בן אדם אחר". היא תיארה בן זוג מקשיב, מכיל, משתף, "מה שפעם לא היה קורה" וחזרה שוב: "היום הוא אדם אחר". "הוא כבר לא בקשר עם הסביבה שהוא גדל איתה..."

ירין הוסיפה וציינה "בלילה הוא מסתובב עם הכלבה שלנו. אין לי הרבה מה להגיד, חוץ מזה שאנחנו צעירים ורוצים להמשיך בחיים שלנו". "אנחנו רוצים להתחתן ולהמשיך לגדול ביחד, אנחנו כמעט 3 שנים ביחד".

אשר לטיפול שעובר בשירות המבחן היא הוסיפה: "הוא הולך לקבוצות של שירות המבחן כל השבוע, יותר מזה, הוא גם חוזר ומשתף כמה כיף לו, הוא נהיה בן אדם יותר מכיל, לפני זה לא בן אדם שהייתי יכולה לשבת ולדבר איתו".

"אני מבינה שהוא עשה טעות וכן הייתי רוצה לבקש ממך כבוד השופט לנסות לבוא לקראתו כי בסופו של דבר זה אדם צעיר שייגמרו לו כל החיים".

דבריה המרגשים של ירין, תאמו את דברי אמו של הנאשם שבכיה המתמשך הקשה עליה לדבר, ואת דברי בן זוגה, מר

אמיר בוקריס. מר בוקריס תיאר שינוי "מקצה לקצה". לפיו:

"אני רוצה להגיד שהילד עבר תהליך שאין כמוהו".

עוד, לפי מר בוקריס, הנאשם "לוקח ילדי מצוקה בשכונה שלנו ומלמד אותם כדורגל, ומסביר להם שהחיים זה לא כל מה שהם שומעים, שילכו בדרך הטובה".

התביעה טענה ובצדק כי על התמונה החיובית מעיבים שני נתונים. האחד, פתיחת תיק מב"ד בעבירה של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית והפרת הוראה חוקית. השני, המלצת שירות המבחן להימנע ממאסר בפועל ניתנה גם בשלב מוקדם (בתסקיר השני), עוד לפני התקדמות הנאשם בהליך הטיפול, כך שההמלצה הסופית להימנע ממאסר לא הייתה פועל יוצא להליך השיקומי המוצלח.

אשר לתיק שנפתח, יש לציין שמדובר בעבירות מחודש נובמבר 2021, קרי לפני הטיפול שעבר הנאשם ואף לפני התסקיר הראשון שהוגש בו שלל נזקקות טיפוליות. כאמור, השינוי שעבר הנאשם קשור בהשתלבותו בקבוצה הטיפולית בשנת 2022. כמו כן, הנאשם שיתף את המשתתפים בקבוצה בהסתבכות זו.

בעניין ההמלצה בתסקיר השני, ועל אף שאז התהליך הטיפול היה בחיתוליו, שירות המבחן הדגיש שמדובר בהמלצה שהתבססה על תחזית חיובית לגבי צפי להמשך השתלבות הנאשם בטיפול, ובכפוף לכך. מכל מקום, ההמלצה העונשית הקונקרטית אינה מחייבת את בית המשפט באשר מדובר בעניין משפטי, והעיקר בתסקיר שירות המבחן הוא הצגת הנתונים המדויקים לגבי תהליך השיקום שעבר הנאשם. המסקנה המשפטית היא עניין לבית המשפט לענות בו.

סופו של דבר, שהתמונה העכשווית, היא חיובית. הנאשם עובר טיפול משמעותי, הוא משתף בו פעולה באופן מלא, הוא נרתם להטיפול ונתרם ממנו, כך אליבא דשירות המבחן ובני משפחתו. אשר על כן, מתוך רצון לעודד את הנאשם לדבוק בדרך החדשה שבה בחר, אני סבור כי יש לקבל את המלצת שירות המבחן בעניינו.

בע"פ 2125/18 אברהם דוד נגד מדינת ישראל (2018), התייחס בית המשפט העליון לדילמה של העדפת שיקול השיקום כאשר מדובר בעבירות חמורות שמצדיקות מאסר בפועל מאחורי סורג וברח גם ברף התחתון שבמתחם, וכך נפסק בדעת הרוב (כב' השופטת י' וילנר):

"בית המשפט המחוזי קבע כאמור כי אין לסטות ממתחם העונש ההולם, תוך שהוא מנמק את החלטתו בכך שהמערער לא היה בעת ההיא "בעיצומם של הליכי שיקום וטיפול". ואולם, בנקודת הזמן שבה אנו מצויים לא ניתן להתעלם מחלופי הזמן והדרך שעשה המערער מאז. תסקיר שירות המבחן העדכני שהונח לפתחנו מחזק את התסקיר הקודם ומצביע על פוטנציאל שיקומי ממשי. המערער השתלב בקבוצה טיפולית לעברייני מרמה זמן קצר לאחר מתן גזר הדין, והוא נתון כיום בעיצומו של ההליך הטיפול-שיקומי. מהתסקיר העדכני אף נלמד כי השפעתו של הטיפול על המערער חיובית ומשמעותית וכי הקבוצה מסייעת לו בתהליך שינוי דפוסי המרמתיים ובהגברת המודעות העצמית שלו ביחס למניעים להתנהגותו וזיהוי מצבי סיכון. עוד עולה מן התסקיר כי המערער הצליח, לאחר חיפושים, למצוא עבודה והוא עובד מזה

מספר חודשים כמתקין מצלמות אבטחה. הן המערער הן שירות המבחן הביעו חשש שמא עונש מאסר בפועל יקטע את התהליך המשמעותי שהמערער עובר; ויוער כי בשל מאסרו הקצר יחסית של המערער ייתכן שלא ניתן יהיה לשלבו בתוכנית טיפולית מתאימה במסגרת שירות בתי הסוהר. בהינתן כל האמור, דומני כי השמתו של המערער כיום מאחורי סורג ובריאח עלולה לכרסם באופן ניכר בהליך השיקומי המשמעותי שהוא נרתם לו, וכי בנסיבות המקרה יש ליתן את הבכורה לשיקול השיקום".

שליחתו של הנאשם בעיתוי הנוכחי, בחלוף שלוש שנים ממועד ביצוע העבירות, לרצות מאסר בפועל מאחורי סורג ובריאח, גם אם לתקופה קצרה, עלולה לקטוע את ההליך הטיפולי שהוא עובר, לפגוע בו תעסוקתית, לפגוע בקשריו החיוביים עם סביבתו, ולדרדר אותו חזרה לעולם הפשיעה שם בילה שנים רבות בחייו הקצרים.

כמובן, ולנוכח חומרת העבירות, הרי שהסטייה מהמתחם תהיה לפי שיקול השיקום במובן של מניעת חזרתו לכלא, אך האינטרס הציבורי מחייב השתת עונש לפי הרף המקסימלי האפשרי ולא פחות מכך, וזאת גם בהתחשב בתקופת מעצרו בתיק זה (ללא ניכוי ימי המעצר).

הערה לפני סיום:

התובע המלומד טען לעונש והתייחס לכך שבעבר הופסק לנאשם עונש בעבודות שירות עקב התנהלות אישית בעייתית בעבודה, דבר שלשיטת התביעה יכול ללמד על קשייו של הנאשם לפעול בתוך מסגרת. ואכן, דבריו של התובע מעוגנים בתסקיר.

ודווקא על רקע דברים אלה, ניתן לראות בחוות הדעת החיובית של הממונה על עבודות שירות חיזוק למסקנתי, כאשר הממונה על עבודות פירט בחוות דעתו לגבי ניסיון העבר והוסיף שהתרשם משינוי שעבר על הנאשם:

"התרשמתי מכנות דבריו ומוטיבציה אמיתית לבצע שינוי".

הנה כי כן, אף הממונה על עבודות שירות הבחין בשינוי.

לאור המקבץ האמור, ולאחר שנתתי דעתי לתיקון 113 לחוק העונשין ולטיעוני הצדדים, החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר למשך 9 חודשים, אשר ירוצה בדרך של עבודות שירות, בהתאם לחוות דעת הממונה מיום 24.1.23. עבודות השירות תבוצענה בקופת הצדקה המרכזית בנתניה, ותחלנה ביום 26.3.23 הנאשם יתייצב במועד זה עד השעה 8:30 בפני הממונה. לנוכח מוגבלויות רפואיות הנאשם יבצע עבודות שירות לפי 6 וחצי שעות יומיות, וזאת גם כדי לאפשר לו להמשיך בתהליך הטיפולי.

ב. 4 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, שלא יעבור עבירת סמים מסוג פשע.

ג. קנס בסך 3000 או 30 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם עד ליום 1.5.23.

ד. צו מבחן שתוקפו למשך שנה מהיום.

מובהר לנאשם כי הפרת צו המבחן עלולה להביא להפקעתו ולגזירת עונש חלופי.

ה. התחייבות כספית על סך 5,000 ₪ להימנע במשך שנתיים מביצוע סמים מסוג פשע. ההתחייבות ניתנה בעל-פה במעמד הדיון כנדרש בתקנות העונשין (התחייבות להימנע מעבירה).

פסילת רישיון נהיגה בפועל למשך שנה מהיום. הנאשם מצהיר כי אין ברשותו רישיון נהיגה (לרשום את הצהרתו בפרוטוקול).

ו. אני מכריז על הנאשם כסוחר סמים ומורה על חילוט הרכוש לפי הודעת החילוט שבכתב האישום המתוקן.

ניתן יהיה לשלם את הקנס/ פיצוי/ ההוצאות כעבור שלושה ימים מיום מתן ההחלטה/ גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:

- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il

- מוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000

- במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

המזכירות וההגנה ישלחו העתק מפסק הדין לשירות המבחן/לממונה על עבודות השירות.

ניתן צו כללי למוצגים. המוצגים יחולטו/יושמדו/יושבו לבעליהם על פי החלטת קצין משטרה.

הכספים שהופקדו עבור הנאשם בתיק מ"מ/מ"ת יועברו לצורך תשלום הקנס ו/או הפיצוי שנפסקו בגזר דין זה, וככל שתיוותר יתרה היא תושב לידי המפקיד, בכפוף לכל עיקול או למגבלה אחרת על פי דין.

זכות ערעור לבית משפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ד שבט תשפ"ג, 05 פברואר 2023, בהעדר הצדדים.